

Baka István DÖBLING

Ilia Mihálynak

„S nem különben, mint a' kiégő üstökös csillag iszonyú forgásában se határt se utat nem tart, de mint átok a' végtelen üregben maga magát emészti 's napsystemákat rendít meg, úgy bolyong cél 's törvény nélkül a' hazátlan, hív jobbagyokat csábit el, megelegedett polgárba nyugtalan bizalmatlanságot önt 's végre maga kétségbe esvén, nem ritkán önkezével végzi örömtelen éltét.”

(Széchenyi István: Hítel)

„Vannak, akik azt mondják: az ember ebben az életben sohasem tudhatja, vajon halála után elkárhozik-e, vagy sem, én sem tudhatok tehát semmit előre. Ezeknek azonban ezt válaszolom: megnyílt előttem az ég, és az Orion csillagképében ugyanolyan világosan olvashattam, mint a saját lelkiismeretemben, hogy én itt a földön meztelenül, a végső kétségbeesésben, a saját szennyemben fogok elrohadni és tönkremenni, hogy a másvilágon az örök kínra ébredjek, s ezeket a kínokat nem a kicsiny Föld, hanem a csillagok és a világminőség dimenzióihoz mérten fogom szenvedni egyre növvő mértékben, amihez képest a saját nyelvem kiharapása valóságos gyönyörnek számítana.

Ó Isten, miért is születtem én, nyomorúságos féreg, miért is emelkedtem ki a semmiből?”

(A döblingi önvallomásokból)

I

Éjszaka van magamra hagytak végre
az orvosok az ápolók sehol
körülnézhetek Döbling ez vagy Magyarország
vagy a Döbling-Magyarország-Pokol

Csend van tán Isten elharapta nyelvét
csillag sem csikordul tengelyén
hallgass te is aludj Széchenyi István
legnagyobb magyar szerencsétlen gazfi én

Beh jó hogy el van zárva minden ablak
beh jó hogy itt benn minden óra áll
míg így marad nem férközhet be hozzám
a park ösvényein settenkedő halál

Éjszaka van magamra hagytak végre
az orgyilkosok árulók sehol
körülnézhetek Döbling ez vagy Magyarország
vagy a Döbling-Magyarország-Pokol

II

Aludj aludj ne ébredj fel soha
a hold ezüstlő ingalapja lassan
lengjen csak a részvételen magasban
tebenned végre minden óra áll
nem láthatod hol erdőkkel sötétlik
mint ágyékszörczettel a láthatár
megnyílt a menny és méhéből kihullott
s már éhesen bög a 'kised halál
nem hallod mert számodra nincs halál
hallgass csak és szorosra zárd a szádát
különben belső éjed szerteárad
és nem lesz többé napja a világnak
nyugodj meg Döbling anyaméh s te a
Sátán magzata el ne hagyj soha
csak ringatózz az alkony vérpiros
homályában megszületned tilos
aludj a percek gyertyái kioltva
Döbling vén embriója és bolondja
aludj aludj felébredned tilos

III

Mióta ülök e karszékben nem tudom
Magyarország nincs többé már csak bennem él
ilök hát mozdulatlanul nehogy elrebbentsem folyóit
a havasok cukorsüvegét föl ne nyalják
a hajnalok ülök csak mozdulatlanul
a függönyök elvonva nem hallhatom a závarzatok
zörgését ülök csak és ringatózom
mint egykor rosszul ácsolt tutajon az Al-Dunán
bolond-sityakom félrecepva hetykén ülök és ülök
a holdfény hágcsója előtt csak fel kellene állnom
s megindulhatnék fölfelé elhagyhatnám örökre
e világot e poklot ám én szólítom
szolgáimat még szorosabbra azt a függönnyt
ne lássak semmit ne lássam a semmit
mi is lehetne még az ablakon túl

Mint a kiégő üstökös mely iszonyú
forgásában se határt se utat

nem tart de átokként a végtelen
úrben maga magát emészte nap-
rendszereket rendít meg úgy bolyongnak
cél s törvény nélkül a hazátlanok
most én is így bolygok fényt vérző csillag
és iszonyú csóvám forog forog

Mi is lehetne még az ablakon túl
ne lássak semmit ne lássam a semmit
még szorosabbra azt a függőnyt szólítom
szolgáimat a világot a poklot
elhagyhatnám örökre és megindulhatnak fölfelé
a holdfény hágcsóján csak fel kellene állnom
s csak ülök és ülök bolond-sityakom
félrecepva hetykén
s ringatózom mint egykór rosszul ácsolt
tutajomon az Al-Dunán s nem hallom a závarzatok
zörgését felnyalják a hajnalok
a havasok cukorsüvegét elrebbentették folyóimat
Magyarország csak bennem él nincs többé
nem tudom

mióta ülök e karszékben iszonyú
forgásomban se határt se utat
nem tartva magam magamat emészte
cél és törvény nélkül bolyongva mint
kiégő csillag Isten eldobott
kesztyűjét csóvámát vonszolva a
végtelen úrben mozdulatlanul
ülök csak ülök karszékemben és
szemem lezárva ajkaim lezárva

IV

Egy hosszú-hosszú kátránnyal befestett
deszkakerítés és előtte a
sikátor ernyedte magatehetetlen
porában futkározó kutya

Sovány gacsos lábak fakóvörös szőr
ernyővázként nyíló-csukódó bordák
Nápolyban láttalak vagy Debrecenben
te loholtál le és föl Magyarország

Mit kutakodtál boldogabb fogakkal
lerágott Európa-csontokat
szaglászta félszegen az éjszaka
kátrányával bemázolt Mennysország-falat

De rés sehol de rés akkorka sem
amin egyetlen csillag fénye át-
türemlik szűkölünk csak Európa
közöbeiktől elvert kutyák

Rohangásztál le-föl míg meg nem untad
mindegy Nápolyban-e vagy Debrecenben
aztán elült a fölvert fénytelen por
elkullogtál a szürkületben

V

Döbling Döbling éjfél ut az óra
összeér két villám-mutatója
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
reszket a föld varangy-iszonyától
megrázkódik holtjait kihányja
csontszilánk-eső zuhog a tájra
Döbling Döbling éjfél ut az óra
összeszikrázik két mutatója
bokor-csontparipát regulázva
lovagol az erdők őszi váza
hadonásznak ördögmancsok ágak
angyalhaj-viharba markolásznak
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
reszket a föld varangy-iszonyától
poklok és a mennyek összecsapnak
villám reccsen és kettéhasadnak
felhő-angyalingek angyalborda-
xilofont ver a sátáni horda
harangszoknyák alá nyúl a dögnép
kitépi a kongás ágyékszörét
Döbling Döbling éjfél ut az óra
összeforr két villám-mutatója
súlyos kriptafedelét a holdnak
félrehengerítették a holtak
s mélyéből sivalkodva kitörnek

az Orion-csillagbéli szörnyek
előzönlük a levert vidéket
Haynau- és Bach-pofájú rémek
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
függöny lebben ablakom kitarul
s bandái a felbőszült dögöknek
rozzant karszékem körül pörögnek
orromat fricskázzák és röhögnek
s óbégatnak te tetted te tetted
te aki e népet fölemelted
tenkezeddel sírba is te lökted
Döbling Döbling éjfél ut az óra
csótányként bagzik két mutatója
s míg összetapadnak büdös kéjben
seregek rohamoznak az éjben
ágyú morran és dörög a dobbór
jönnek föld alól és fellegekből
a vetések lángtalppal taposva
sercegve ég az Isten-borosta
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
csárdás döng a föld-ég reng a tánctól
röpülnek a párok vígan ropja
akasztott emberrel a bitófa
dübörög a csárdás lángban állnak
villámsújtva a nagyeceni hársak
Döbling Döbling éjfél ut az óra
elszenesedik két mutatója
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
jajgat a föld Isten ostorától
Döbling Döbling ég Isten vetése
duzzad városok tűzvész-kelése
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
megrázkódom varangy-iszonyától
Döbling Döbling megszökött az Isten
pisztolyon az ujjam mint kilincsen
Döbling Döbling Döbling angyalborda-
xilofont ver a sátáni horda
Döbling Döbling köröttem pörögnek
Haynau- és Bach-pofájú szörnyek
Döbling Döbling Döbling dől a zápor
dübörög a tánc a deszka lángol
Döbling Döbling összekapaszkodva
angyallal az ördög ropja ropja

Döbling Döbling Döbling körbefognak
s óbégatnak rémek és a holtak
te tetted te tetted és röhögnek
fölemelted sírba is te lökted
zápor dől a pokol tüze lángol

LUCSOK S PERNYE MARAD A VILÁGBÓL

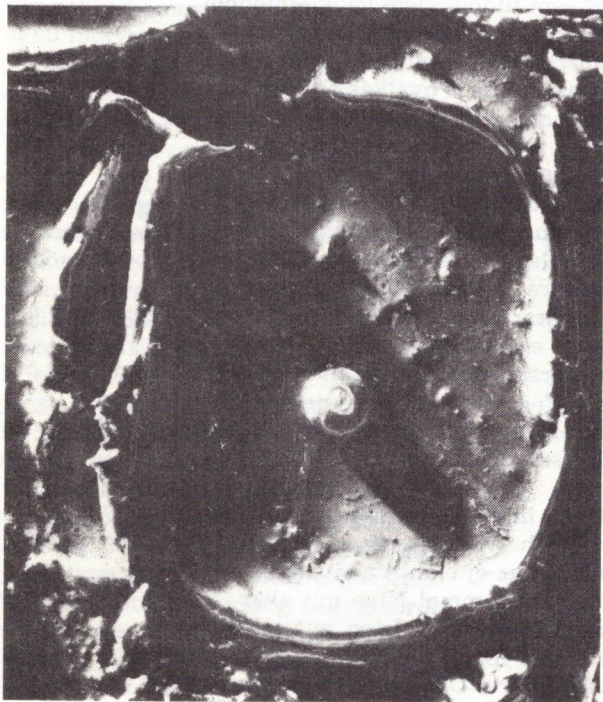
VI

Mióta ülök e karszékben nem tudom
elmúlt az éj és elszállt a vihar
virrasztásommal Isten mit akar
azt sem tudom élem vagy álmodom
és csigaként tapogatózva lassan
mászik már elnyútt függőnyeimen
a hajnalfény e nyálkás fürtelem
s minden a megszokott elunt alakban
írószerék s a könyvek szétdobálva
az asztalon a pohár peremére
mint tüdőbeteg felköhögött vére
vörösbor szárad sarkukig kitarva
az ablakaim de már nem az éj
poklára nyílnak messze-messze jár
a zivatar a kísértő halál
az éj elszállt és elmúlt a veszély
s nincsen pokol mert nincsen semmi sem
nem fegyver csörren és nem ló dobog
nap-zsandár váltja csak hold-silbakot
nincsen pokol mert pokolibb a menny

Mióta ülök e karszékben nem tudom
már elhalványult rég az Orion
elszállt az éj elmúlt a zivatar
virrasztásommal Isten mit akar
virrasztásommal Isten mit tehet
aludnék már s tudom hogy nem lehet
vén embrió Döbling méhébe zárva
ki szülhet engem újra e világra
Mint a kiégő üstökös mely iszonyú
forgásában se határt se utat
nem tart de átokként a végtelen
üregben magát emészte halad

kiegő csillag ezt az aluvó
naprendszer újra megrendítenéd
aludj inkább és húnyj ki jeltelen
amíg a virradat vörös csuklyás bakó
az égi vérpad grádicsára lép

(Tisztátáj,
1983. 4. sz. 6—11. l.)

Szürenon

Cseres Tibor JUSTH ZSIGMOND SZERELME

Várta, mikor hozzák már a tisztát.

Három hete, szombatonta, idehozatja a kastélyba asztali katonájának, asztalinasának, Mihálynak váltó fehéreneműjét, azzal az ürüggyel, hogy nem nélkülözheti egy percre sem a legény szolgálatait.

Ez a mai nap a negyedik szombat.

— Miért engeded édes fiam, hogy ez a paraszt bebüdösítse a fürdőszobádat — korholta anyja a múlt vasárnap. A kulcsárné súghatta be néki a szagot, vele szokott elbeszélgetni a mama a szokásos esti rendelkezések után.

— Valahol kell tisztálkodnia — ellenkezett ő kedvesen, s rátette kezét a fehér, ráncos kézre.

— Csempés kádban?

Erre nem felelt.

— Küldd le a konyhába — folytatta az anyja — a szolgálókhöz! Adjanak neki egy lavórt. S ha nem, hát ott van a tó! Oda még urak is lejárnak!

Le, az igaz. Orosházáról jönnek hintón, fiákeron.

Megmagyarázhatatlan volt, miért kellett s kell Czombos Mihálynak az úr kádjában fürödni.

A dolgozószoba ablaka arra a kerti útra nézett, amely a kaputól szelíd kanyarodással a kastély felé hozta az érkezőt. S közeledett az idő, mikor jönnie kell a tisztának. Függyöny mögül figyelte a kertet.

Ha valaki látná várakozását, s tudná mostani gondolatát, azt hihetné, az egész színi játékot csak evégett csinálja, csináltatja nyaranta, hogy ezt elérje. Pedig igazán nem! hiszen akkor nem lenne szükséges, hogy inasa fürdetéséhez folyamodjon. Megtudhatná ezt a gondolatát valaki? Nincsen olyan a környéken. Egyedül csak a tulajdon szíve tudja.